

NORC Blueprint

A Guide to Community Action

Five Steps to Developing a NORC Program

Community

Partnerships

Implementation

Evaluation

Sustainability

NORC-Naturally Occurring Retirement Community

השראה להקמת קהילות גמלאים

<http://www.norcblueprint.org/stories/>

<https://www.youtube.com/watch?v=pUVdc3tQOao>

<http://www.norcblueprint.org/>

ד"ר רינת בן נון, תכנון חברתי, bnmrinat@gmail.com

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

bnmrinat.co.il

- מומחית לפיתוח מדיניות, ותשתיות עירוניות לאזרחים ותיקים
- תכנון ופיתוח ישובים- תכנון חברתי ופרוגרמתי, תכניות אב, מתאר, בתחומי תיירות, תעסוקה וחינוך, בכל הקהילות הישראליות
- מחקרים אקדמיים בתחום זקנה ועירוניות-חוקרת, מיפויים אקדמיים ועבור האיחוד האירופאי, משרד הרווחה ועוד, מומחית לעמותות חינוך
- חברת סגל בתוכנית רבין למנהיגות, בינתחומי הרצליה
- מרצה בתחום זקנה ב HIT חולון

פרטי התקשרות

אתר: bnmrinat.co.il

דואל: bnmrinat@gmail.com

נייד 054-3361941 :

מה זה NORC?

קהילות/ שכונות שהזדקנו בתהליכים דמוגרפיים

טבעיים

■ קהילות שאינן מתוכננות, להיפך, הן התפתחות באופן טבעי (N):

■ התבגרות (הזדקנות) במקום: תושבים אשר מתגוררים בדירות ובשכונות שבהם חיו את מרבית חייהם הבוגרים, כבעלי משפחות, ולא עזבו. והם מעוניינים להמשיך ולחיות בשכונתם

■ או, מבוגרים שבחרו לעבור להתגורר באזורי מגורים נוחים, שיש בהם מערכות שירותים

■ או, שכונות שיש בהן עזיבה של צעירים

What is NORC SSP?

תכנית שירותי תמיכה של NOTC היא התערבות מבוססת קהילה במטרה להפחית את מורכבות השירות וליצור קהילה בריאה בה המבוגרים יכולים "להזדקן במקום" בנוחות וביטחון בתוך ביתם.

התכנית גמישה ומותאמת לצרכי הלקוחות והעדפותיהם, אשר מבוססים על תהליכי הערכה קהילתית ואישית, המשתנה לאורך זמן.

מרכיבי ליבה:

- מנהל תכנית, עוזר ושירות של עו"ס
- שירותי בריאות, עוזר ותכניות מניעה
- חינוך, חברה ופעילויות יצירה
- אפשרויות התנדבות למשתתפים בתכנית

היתרון בכמות וצפיפות גיאוגרפית של אזרחים ותיקים

באמצעות שימוש ביכולות וניסיון של התושבים
הוותיקים ומשאבים אחרים, קהילות אלו פיתחו
אסטרטגיות לתמיכה ב"הזדקנות במקום".

הצפיפות של מבוגרים בשכונות NORC מהווה יתרון
לגודל, ומאפשרת לחשוב על דרכים חדשות לארגון
שירותים, יצירת הזדמנויות לבנית קהילות על מנת
לייצר מקומות טובים להזדקנות במקום.

איתור מקומות מתאימים, שכונות
בעלות צפיפות גבוהה של מבוגרים

תמיכה בהקמת קהילת תושבים וותיקים בתמיכת וניהול גורמים מקצועיים מסורתיים

מה זה NORC?

- תכנית NORC היא מודל חדשני המרכז מגוון רחב של שירותים חברתיים ושירותי בריאות לתמיכה בתושבים הוותיקים של NORC.
- מטרת העל של תכנית NORC היא למקסם את הבריאות של הקהילה שלה.
- תוכנית NORC נוקטת בגישה פרואקטיבית, המבקשת להעמיק את הקשרים שיש למבוגרים לקהילות שלהם, לפני שמתרחשים משברים.
- בניגוד חריף למערכות המסורתיות שבו מספקים שירותים- גישה שהיא בדרך כלל ללא יכולת תגובה ממקבל השירות, מוגבלת בזמן, ומנותקת מהקהילות שבהן אנשים מבוגרים בנו את חייהם.
- **דוגמה ליוזמה מקומית של ותיקים צעירים לטובת ותיקים מוגרים**
- <https://www.youtube.com/watch?v=5Db387xHrBs>

שותפים

הקמת שולחן שותפים לשם חשיבה,
תכנון, פיתוח והקמה

- תכנית NORC פועלת באמצעות שותפויות רב-תחומיות המייצגות שילוב של גופים ציבוריים ופרטיים ומספקת שירותים ופעילויות במקום (בשכונה).
- כל השותפים מוכרים- החדשנות היא בהקמת תוכנית משותפת:
 - ספקי שירותים חברתיים ובריאותיים ;
 - מנהלי דיור מוגן ואו נציגים של עמותות שכונה,
 - **החשוב ביותר**, תושבי היישוב, במיוחד זקניה.
 - סוכנויות ממשלתיות וארגונים פילנתרופיים לשם הספקת משאבים חיוניים, בעיקר מימון פיננסי...

בעלי עניין בקהילה

לזמן גם את נציגי
השיטור הקהילתי,
בתי כנסת בשכונה,
עמותות ועוד

- עסקים מקומיים;
- ארגונים אזרחיים ודתיים,
- מוסדות תרבות;
- גורמי מימון פרטיים וציבוריים;
- משטרה מקומית ורשויות לביטחון הציבור אחרות

על ידי רתימת משאבים אלה לאינטרס משותף, התכנית
הופכת את הקהילה למקום שטוב להתבגר בו.

מודל התוכנית מקדם שינוי קהילתי

במקום להדגיש רק את מתן השירותים לתושבים:

■ התוכנית מעצימה אנשים מבוגרים באמצעות עידודם לקחת על עצמם תפקידים חדשים בתחומים שעובדים עבורם.

■ אריגת מרקם חברתי הדוק
ובנית קשרי אמון בקרב התושבים.
■ מקסום הבריאות והרווחה
■ התכנית בנויה מלמטה למעלה,
בתגובה למה שעולה מתוך הקהילה.

1. התייעצות ושיתוף
התושבים לגבי הצרכים
והמאווים שלהם
2. בדיקת יכולות
הוותיקים לתפעל
תפקידים בתוכנית
3. שילוב התושבים
בהפעלת התוכנית

שותפות מבוססת

■ מטרה משותפת

■ מנהיגות חזקה ויעילה

■ כללים ברורים

בנית חוזה שותפות מוסכם על כלל השותפים

מידע על משאבים וחסכים

- מעורבות קהילתית (תכניות חינוכיות, יוזמות ופעולות קהילתיות, והזדמנויות לוותיקים לקחת על עצמם תפקידים חדשים).
- שירותים סוציאליים (ליחידים, מטפלים, וקבוצות של זקנים).
- שירותי בריאות הקשורות לטיפול (טיפול אישי ניהול בריאות הקהילה).

סקר שירותים קיימים: רשימת שירותים
ואפשרויות שילוב זקני בתפקידים
התנדבותיים או יזמיים

מקרה לדוגמה של בנית קהילה

■ התוכנית קיבלה מימון מהמדינה, הוקמה מועצה מייעצת, השותפים בקהילה היו מעורבים, והצוות החל לזהות זקנים שעשויים להפיק תועלת מהשתתפות. אבל תכנית NORC עדיין לא מצאה נושא שסביב שאלת הגדרתו ניתן יהיה לגייס ותיקים. השותפים חשבו על הדרך הטובה ביותר להביא אנשים ולשמור אותם מעורבים.

הנעת הקהילה סביב שאלה/ נושא
משותף לטיפול

תפקידים לוותיקים

- ממשל וניהול
- חבר המועצה המייעץ
- חבר ועדת פיתוח תכנית
- שירותי תמיכה אישיות
- ליווי, מבקר ידידותי
- מתנדב בבית הספר
- מתורגמן
- נְהָג
- עורך תיקונים קטנים בבית
- קורא דואר
- עוזר קניות
- פְּקִיד
- פְּקִיד קְבֵלָה
- ספֶּרן, כותב
- מעצב פליירים, עלונים, והודעות לעיתונות
- מרצה, מורה
- מארגן פעילות בין-דורית
- מתנדב לחץ דם
- ספק שירות הקהילה
- מנהיג פעולה חברתי
- מעבדת מחשבים, איש תמיכה / טכנולוגיית מידע
- מנהיג קבוצת תמיכה
- בִּדְרָן, מקהלה / במאי התיאטרון
- גיוס משאבים לקרן
- מארגן שוק הפשפשים
- איש שימושי למשרד התכנית
- מכין מאכלי חג / סלסלות מתנה למרותקיי בית
- מלווה בטיולים
- גֶּן

בעלי תפקידים

- מתאם תוכנית- עו"ס
- מתאם מתנדבים
- אחות קהילתית

תהליך הקמה שלב א- מקדים

א- הקמת ועדה מקצועית (רווחה, רשת קהילה ופנאי, מועדון, תרבות, קופת חולים אסטרטגיה, קהילה ושיתוף ציבור, נציג תשתיות).

ב- התייעצות עם אזרחים ותיקים לפני ההקמה, לגבי תחומי עניין, דאגות וצרכים, מהוואיים, מהי זקנה מוצלחת וכיצד ניתן לפרוט אותה למהלכים מעשיים

שאלות:

א- גיאוגרפי שכונתי?

ב- נושאים לוותיקים בכלל, או עיסוק בנושאים שכונתיים, כגון גינון ובטיחות בדרכים

שלב ב- הקמת קבוצת ותיקים

- ניתן להקים סביב אחד המועדונים של ותיקים יזמיים, כגון פסגות ופנאי נט או המועדו המחודש של נווה ארזים. על מנת להניע את התהליך עם קבוצה בעלת תרבות אזרחית מתאימה.
- אירוע הנעה- מזמינים ותיקים לקבוצות מיקוד או שיטה אחרת של שיתוף ציבור להעלות נושאים נצרכים